

3736427 ENTM/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ; ว.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : แม่น้ำปิง/คุณภาพน้ำ/จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค/ความร่วมมือพหุภาคี

พุทธศร วัฒนาอุดมวงษ์ : ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาคุณภาพน้ำแม่ปิง : การศึกษาแบบองค์รวมเพื่อการจัดการที่ยั่งยืน (STAKEHOLDERS AND WATER QUALITY PROBLEMS OF MAE-PING RIVER : A HOLISTIC APPROACH TO SUSTAINABLE MANAGEMENT) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศิริพงษ์ คิลกวนิช, Ph.D.,อนุชาติ พวงดำลี, Ph.D., 162 หน้า. ISBN 974 – 663 – 040 - 7

การศึกษาถึงสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่มีผลต่อปัญหาการเน่าเสียของแม่น้ำปิง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการศึกษาถึงแนวคิด การรับรู้ ความตระหนัก ความพึงพอใจ ความต้องการ ความคาดหวังและบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาคุณภาพแม่น้ำปิง ก็เพื่อทราบถึงสภาพแวดล้อมทั้งหมดที่สัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เมื่อนำมาประกอบกับการวิเคราะห์ถึง จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของภาคีผู้เกี่ยวข้องแล้ว จะทำให้ทราบแนวทางที่จะก่อให้เกิดขบวนการความร่วมมือแบบพหุภาคี และการจัดการอย่างยั่งยืนขึ้นในอนาคต

การวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการค้นคว้าจากเอกสารรายงาน การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ตัวแทนภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 51 คน เป็นตัวแทนจากภาคีส่วนราชการ นักการเมือง สื่อมวลชน นักธุรกิจ ผู้นำท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการและประชาชน รวม 8 ภาคี ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษาที่ตั้งอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปิง ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ตั้งแต่ตำบลสันผีเสื้อถึงตำบลป่าแดดระยะทาง 10 กิโลเมตร

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการแก้ไขปัญหามลพิษแม่น้ำปิงจนถึงปัจจุบันยังไม่บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากภาคีทั้ง 8 ภาคี ขาดการทำงานในลักษณะที่เป็นเอกภาพ กล่าวคือ ขาดการประสานงาน ขาดการทำงานที่สอดคล้องต่อเนื่องกันไปและขาดการมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ภาคีที่มีบทบาทมากที่สุดมาจากภาคราชการและองค์กรพัฒนาเอกชน ส่วนภาคีอื่นๆ มีบทบาทน้อย การทำงานอยู่ในลักษณะต่างฝ่ายต่างแก้ปัญหามาตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีปัญหาทางด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ แนวคิดวิธีการ ส่วนในด้านแนวคิดและบทบาท ภาคีต่างก็มีการรับรู้ ความตระหนัก ความคาดหวัง บทบาทความพึงพอใจที่เหมือนและแตกต่างกัน สำหรับแนวคิดเรื่องการสร้างความร่วมมือพหุภาคีนั้น ภาคีส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน ส่วนการวิเคราะห์ถึงจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค พบว่ามีทั้งเหมือนและแตกต่างกันไปเช่นกัน ทำให้ทราบแนวทางว่า การสร้างความร่วมมือพหุภาคีและการจัดการทรัพยากรแม่น้ำปิงอย่างยั่งยืนนั้น ต้องปรับปรุงข้อกฎหมายให้เป็นเอกภาพและแนวทางการดำเนินการ ต้องเร่งสร้างความเข้มแข็งและจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับชุมชนท้องถิ่น โดยการกระจายอำนาจและเสริมบทบาท รวมทั้งปรับบทบาทของแต่ละฝ่าย พร้อมทั้งหาทางประนีประนอมเพื่อลดความขัดแย้งและทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของแต่ละภาคี